

YAKLAŞIK MALİYETİN HATALI TESPİTİNE İLİŞKİN

**(SAYIŞTAY MALİ DENETİM RAPORLARINA YANSIYAN HUSUSLAR -2018 YILI
ÖNCESİ)**

4.1. Temizlik ihalesinde yaklaşık maliyetin gerçekçi hazırlanmaması

1 inci Bölge Kent Temizliği, Çöp Toplama ve Taşıma Hizmet Alım İşinin Kış Aylarında 181 Personel ve 49 Araç ile Yaz Aylarında 281 personel ve 63 Araç, 14 Makine ile 36 Ay (1096 takvim günü) Süre İle Yapılması İşinin yaklaşık maliyetinin bir önceki ihalenin yaklaşık maliyetine göre yüksek düzeyde arttığı görülmüştür.

	Yaklaşık Maliyet	Sözleşme Bedeli	Aylık Ortalama Hakediş tutarı
2011-2014(32 ay)	21.105.259,45 TL	17.560.083,00 TL	548.752,60 TL
2014-2017(36 ay)	69.779.641,82 TL	57.673.914,27 TL	1.602.053,18 TL

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere aylık bazda ödeme tutarları % 291 oranında artmıştır.

Yaklaşık maliyet tespit komisyonunun yaklaşık maliyeti tespit ederken Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin "Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktar ve fiyatların tespiti" başlıklı 8 inci maddesinde ifade edildiği üzere, ihaleyi yapan idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilmiş aynı veya benzer işlerdeki fiyatlara dikkat etmesi gerekmektedir. Yapılan incelemede yaklaşık maliyet tespit komisyonunun ne başka idarelerce hazırlanan yaklaşık maliyetlere ne de kendi ihalelerindeki yaklaşık maliyet hesabını dikkate almadığı görülmüştür.

Bodrum Belediyesinin bir önceki benzer ihalesinde tespit edilen yaklaşık maliyetin üzerinden bile yaklaşık %20 oranında indirim yapılmışken; yaklaşık maliyet tespit komisyonunun bu verileri dikkate almadan yeni bir yaklaşık maliyet hesabı yaptığı ve bu tutarı 69.779.641,82 TL olarak tespit ettiği görülmüştür. Yaklaşık maliyetin içindeki akaryakıt tüketim miktarına ilişkin katsayının herhangi bir sebep olmaksızın 0,40'dan 0,57'ye yükseltildiği ve bunun da yaklaşık maliyetin 10.238.261, 30 TL artmasına sebep olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabı

Hizmet bölgesinin ve nüfusun artması, iş kapsamının genişlemesi ile bunlara bağlı araç ve personel sayısının artması, işçilik ücretlerinin artması, sarf malzeme, akaryakıt artışları, mazot katsayısının yasal düzeyde hesaplanması gibi faktörler göz önüne alındığında yaklaşık maliyette artış olmadığını ifade etmektedir.

Kurum her bir birim fiyat için ayrıntılı çalışma yaptıklarını örnekleriyle açıklamış ve özellikle akaryakıttaki oransal değişikliğin düşük oranın dayanağının bulunmadığını belirterek daha yüksek oranın seçildiğini ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak

...Belediyesinin temizlik ihalelerinde maliyeti artıran unsur olarak gösterilen hizmet bölgesi artışları ve iş kapsamının genişlemesi ve araç sayısı artışları tamamen belediyenin kendi takdirinde olup, bu kapsamda toplamda bütçesinin yaklaşık olarak 1/3 ünü teşkil edecek bir araç ve personel artışı belediyenin mali gücü ile orantılı olmadığı düşünülmektedir. Ancak bu artışlar yine de 2011 ihalesine göre 2014 yılı ihalesindeki aşırı birim fiyat artışlarını izah etmemektedir.

Şöyle ki;

	2011 Yılı İhalesi	2014 Yılı İhalesi	Yüzde Artış	Akaryakıttaki %Artış
7 m3 Sıkıştırırmalı Çöp Kamyonu Saat Ücreti	70 TL	103 TL	% 47	% 17
13m3 Sıkıştırırmalı Çöp Kamyonu	84 TL	120,40 TL	% 43	% 17

Saat Ücreti				

Personel ücreti hariç ihale bedelinin yaklaşık 2/3'ünü oluşturan bu iki tip çöp kamyonunun saatlik ücretlerindeki artış akaryakıt tüketim hesabındaki % hesaplamasındaki değişiklikten kaynaklanmıştır. Yaklaşık maliyet hesabında yapılan yanlış her nasılsa ihaleyi alan firmanın da fiyatlarını tabloda görüldüğü gibi artırması ile sonuçlanmış ve akaryakıtı gelen zam %17 iken fiyatlar %43-47 arası artış göstermiştir.

Ancak akaryakıt katsayıları ile ilgili yapılan açıklamalar bir tutarsızlığı ortaya koymaktadır ki o da; 2011 yılında yapılan Bodrum Belediyesi ihalesinde %40 olarak alınan akaryakıt tüketim oranı, 2014 yılındaki ihalede Bodrumun coğrafyasında herhangi bir değişiklik olmadığı halde neden %57 oranına çekilmiştir. Toplam yaklaşık maliyet 69.7 milyon TL iken bu oran bir önceki aynı belediyenin aynı coğrafi bölge için gerçekleştirmiş olduğu ihalede olduğu gibi %40 olarak hesap edilseydi 59,5 milyon TL olarak gerçekleşmiş olacaktı. Yani konu o kadar önemlidir ki sadece katsayının 0,17 puan artırılmış olması yaklaşık 10 milyon TL artışı beraberinde getirmiştir. Kamu adına yetki kullananların mevzuatın elverdiği ölçüde belediye menfaatlerini, dolayısıyla kamu menfaatlerini dikkate alması gerekir. Kamu İhale Kurumunun bu % oran ile ilgili verdiği pek çok kararda da görüleceği üzere bu oran teknik gerekçelerle belirlenmek üzere kurumların takdirine bırakılmıştır.

Yaklaşık maliyet tutarının ihale komisyonunun vereceği ihale kararı üzerinde direkt etkisi bulunmaktadır. Temizlik hizmet alımı gibi akaryakıtın yoğun olduğu bir ihalede de, yaklaşık maliyetin çok daha ayrıntılı ve kamu menfaati gözetilerek, kurumun daha önce aynı bölgede yaptığı düşük oranlar üzerinden hesap edilerek hazırlanması; ihale komisyonunun da kendisine sunulan fiyat tekliflerini hem kendi yapmış olduğu daha önceki ihaleler hemde gerekirse çevre belediyelerin benzer ihaleleriyle kıyaslayarak ve birim fiyatlardaki makul olan ve olmayan artışları gözeterek karar vermesi gerektiği düşünülmektedir.

Öneri

İhale sürecinde yer alan yetkili ve sorumluların görevlerini yaparken tereddüt ettikleri noktalarda takdir yetkilerini kamu menfaati yönünde kullanmaları ve mevzuata uyum konusunda gerekli özen ve hassasiyeti göstermeleri sağlanmalıdır.

4.2. Helikopter kiralama işinde ihtiyacın sağlıklı belirlenmemesi

...sözleşme bedelli "Helikopter Hizmet Alım" işinde gerekli incelemelerin yapılmaması, ihtiyaç duyulan saatin doğru belirlenmemesi ve teknik şartnamelerin dikkatli hazırlanmaması sonucu yüklenici firmaya kullanılmayan helikopterin, ücretinin ödendiği görülmüştür.

... tarafından 2013 yılının mayıs ayında sözleşmesi düzenlenen helikopter ihalesinde 400 saat çift motorlu, 235 saat tek motorlu helikopter kiralaması işi yapılmıştır. Örneğin; tek motorlu ve çift motorlu olarak 1. hakedişte toplam 272.698,87 TL kullanılmasına rağmen bekleme süreleri dahil 780.475,52 TL ödenmiş, 2. hakedişte 176.440,05 TL kullanılmasına rağmen 758.421,91 TL, yine 4. hakedişte mart, nisan ve mayıs aylarında çift motorlu helikopter hiç kullanılmamış, yüklenici firmaya sadece uçuşa hazır bekleme süresi 75 saatlik ücret olarak KDV dahil 635.681,00 TL ödenmiştir. 4. hakedişin toplam miktarı zaten 810.811,35 TL'dir.

Bu ihalenin tamamında 1.1.2015'e kadar toplam 4.445.673,09 TL ödeme yapılmasına rağmen, helikopter kullanımı bedeli toplam 1.376.087,07 TL dir. (Kur 2.1317; 6 hakedişin ortalaması olarak belirlenmiştir.) 3.069.586,02 TL teknik şartnamesinin 4.2.2 maddesinde garanti edilen günlük bekleme bedeli karşılığı ödenmiştir.

Ayrıca yapılan incelemede hem Ankara Büyükşehir Belediyesi hem de ASKİ kurumlarının aynı helikopterleri kullandıkları, iki kurumunda aynı koşullarda çift motorlu bir helikopter talep etmesi

halinde şartnamedeki devamlı helikopterlerin hazır bekletilmesi maddesinin fiilen imkansız olduğu ancak bu duruma rağmen kullanıma hazır bekletme bedeli adı altında ücret alındığı görülmüştür.

Yukarıda belirtilen tüm açıklamalar doğrultusunda, şartnameler hazırlanırken kamu kaynağının kullanımı açısından gerekli özenin gösterilmemesi sonucu kaynakların verimli kullanılmasına da engel olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabı

"Helikopter kiralama işinde hizmetin belirtilen ihtiyaçla örtüşmediği belirtilmiştir. Ankara ili ülkemizin başkentidir. 25.576 km2 alana sahip ve bu il içerisinde 25 bölge müdürlüğü, 87 adet pompa istasyonu, 130 adet su deposu, 9 adet içme suyu arıtma tesisi, 15 adet atık su arıtma tesisi bulunmakta, bu alanlarda doğabilecek herhangi bir kazaya ve doğal afetle karşılaşma ihtimali düşünülerek böyle bir hizmet alımı yoluna gidilmiştir. İnsan hayatı değerini ön planda tutmak amacıyla istenmeyen olaylar meydana geldiği takdirde herhangi bir kaza anında yaralıları en kısa sürede sağlık merkezlerine yetiştirebilmek ve arızaları anında gidermek ve acil ihtiyaç olduğunda her an kullanmak için böyle bir hizmete ihtiyaç duyulmuştur.

Orman Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan 2014-151074 İKN orman yangınları hizmetinde kullanılacak 9 adet helikopter ihalesi teknik şartnamenin kiralama esasları bölümünde 4.3.3. maddesinde garanti uçuş süreleri konduğu görülmüştür. Yapılan araştırmalar neticesinde helikopter kiralama ihalelerinin bu şekilde yapıldığı tespit edilmiştir. Kuruluşumuzca da bu usul ve yöntemler çerçevesinde ihaleye çıkmıştır. Burada amaçlanan husus helikopteri her an uçuşa hazır durumda bulundurmak ve ihtiyaç duyulduğunda derhal kullanımını sağlamaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak

İdare cevabında Ankara ilinin ülkemizin başkenti olması nedeni ile birçok tesisinin bulunduğu ve buraların denetlenmesi sırasında acil ihtiyaç duyulduğunda her an kullanmak için böyle bir hizmet alındığını belirtmiştir. Ayrıca idare bu duruma örnek olarak Orman Genel Müdürlüğü'nün yaptığı helikopter ihalesini örnek olarak vermiştir.

Ancak bulgumuz incelendiğinde helikopterin neden kiralandığı ile ilgili bir eleştiri bulunmamaktadır. Helikopterin kiralanma gerekçesi teknik şartnamede de belirtildiği gibi "Ankara ili sınırları içerisinde bulunan barajları besleyen su yataklarının havadan kontrolü, baraj ve havzalarda bulunan yapılaşma, insan sağlığına etki edebilecek atıkların dökülmesinin izlenmesi"dir. İşin büyük kısmı barajların ve su yataklarının idare tarafından kontrol edilmesi üzerine kurulmuştur. Burada ihtiyaç belirlenerek acil durumlar içinde belirli bir saat yada ücret eklendikten sonra yaklaşık maliyet ve teknik şartname hazırlanmasının uygun olacağı aşağıda yer verilen rakamlarda da açık şekilde görülmektedir. Bulgumuzda yer verilen rakamlardan birkaç örnek verirsek, ihalenin tamamı için toplam ödenen bedel 4.445.673,09 TL iken helikopterin kullanımı karşılığı ödenen bedel 1.376.087,07 TL olarak gerçekleşmiştir. Yani 3 milyon TL den fazla bir bedel sadece kullanıma hazır bekletme bedeli adı altında ödenmiştir. 2014 yılı Mart, Nisan Mayıs aylarında hiç çift motorlu helikopter kullanılmamış ancak yaklaşık 635.000 TL yine kullanıma hazır bekletme bedeli olarak ödenmiştir. Yani bulgumuzda açıkça vurgulanmak istenen ihtiyacın doğru belirlenmemesi sonucu kamu kaynağının verimli kullanılmadığıdır.

Yine bulgumuzun son kısmında belirtilen Ankara Büyükşehir Belediyesi ile ASKİ kurumlarının aynı helikopteri kullandıkları, iki kurumdan da aynı çift motorlu helikopterin talep edilmesi halinde ihtiyacın giderilmesinin imkansız olduğu, buna rağmen iki kurumun da helikopteri hazır bekletme bedeli ödediği konusuna idare tarafından herhangi bir açıklama getirilmemiştir.

Sonuç olarak, idare tarafından şartnameler hazırlanırken ihtiyacın belirlenmesinde daha dikkatli olunarak kamu kaynağının verimli kullanılmasının bir gereklilik olduğu düşünülmektedir.

4.3. Yaklaşık maliyete esas imalat miktarlarında yüklenicinin lehine artış ve azalışlar yapılarak işin yaklaşık maliyet fiyatlarıyla hesaplanan tutarının üzerinde bir maliyetle bitirilmesi

Yaklaşık maliyete esas imalat miktarlarında yüklenicinin lehine artış ve azalışlar yapılarak işin yaklaşık maliyet fiyatlarıyla hesaplanan tutarının üzerinde bir maliyetle bitirildiği tespit edilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8 inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 'Temel İlkeler' başlıklı 5 inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur." denilmektedir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık Maliyetin Hesaplanmasına Esas Miktarların Tespiti" başlıklı 9 uncu maddesinde ise; yaklaşık maliyet esas teşkil edecek miktar tespitinin sağlıklı ve doğru yapılabilmesi için işin niteliğine uygun teknik çalışmaların ne şekilde yapılması gerektiği açıklanmaktadır.

Her bir iş kaleminin yaklaşık maliyetinin o iş kaleminin miktarı ile birim fiyatının çarpımından oluşacağı göz önüne alınırsa gerek birim fiyata ve gerekse birim miktara ilişkin çalışmaların açıklanan mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

İncelenen "... Belediyesi 2014 yılı muhtelif mahallelerde park yapımı ve onarımı" işi'nin yaklaşık maliyetinin 2.328.000,00 TL tespit edildiği, yedi firmanın katıldığı ihale sonunda işin 1.606.222,00 TL bedelle (yaklaşık maliyetin % 45'i oranında indirimle tekabül ediyor) ihale edildiği görülmüştür.

Ancak, 14.08.2014 tarihli 2'nci ve son hak edişe ekli yapılan işler listesi incelendiğinde; yaklaşık maliyetteki 84 adet imalatın 24'ünün gerçekleştirildiği, yapılan bu imalatlarda genel olarak yaklaşık maliyette tespit edilen fiyata göre daha yüksek fiyat verilen imalatların öngörülen miktarlardan fazla yapıldığı, düşük fiyat verilen imalatların ise ya hiç yapılmadığı ya da miktarlarının azaltıldığı görülmüştür.

Bu uygulama sonucunda; hesabı aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, yapılan işlerin yaklaşık maliyet fiyatlarıyla hesaplanan tutarının 1.215.397,75 TL olduğu, yüklenicinin teklif ettiği ihale indirimi hesaba katılmasa dahi, yapılan imalatların, yaklaşık maliyet fiyatlarıyla hesaplanan tutarın %31 fazlası olan 1.595.199,24 TL'ye mal edildiği belirlenmiştir.

Dolayısıyla, yaklaşık maliyette esas imalat miktarlarının gerçekçi tespit edilememesi ve yaptırılacağı ilan olunan imalatlarda veya imalat miktarlarında değişikliğe gidilerek işin, piyasa rayıçları göz önünde bulundurularak hazırlanan yaklaşık maliyetin %31 fazlasına mal edilmesi, ihtiyaçların daha uygun şartlarla sağlanarak, kamu kaynakların verimli kullanılması için mevzuatta yer verilen ihale sisteminden beklenen faydaların aksi sonuçlara yol açılmasına neden olmuştur.

Diğer taraftan, ihaledeki imalatlarda ve imalat miktarlarında meydana gelen esaslı değişikliklerin, ihaleye iştirak eden firmaların tekliflerinde oluşabilecek muhtemel etkileri göz önünde bulundurulduğunda; Kamu İhale Kanunu'nun 5 inci maddesinde sayılan ve idarelerin, yapılacak ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu şeklinde tarif edilen "temel ilkeler"le bağdaşmadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabı

İdare vermiş olduğu cevapta aynen; "Kamu İhale Kanunu'nun 5 inci maddesinde sayılan ve idarelerin, yapılacak ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu şeklinde tarif edilen "temel ilkeler"i doğrultusunda işlemlerimiz yapılmaktadır.

Bulgu konusu, Fen İşleri Müdürlüğümüz ile paylaşılmış olup; Kamu İhale mevzuatının genel sisteminden kaynaklı orantısız birim teklifler ile karşılaşmamak amacıyla proje ve mahal listelerinin daha hassas hazırlanması, uygulamalarda da bu konuya dikkat edilmesi konusunda azami hassasiyet gösterilecektir." demiştir.

Sonuç olarak

İdare vermiş olduğu cevapta, Kamu İhale Kanunu'nun 5 inci maddesinde sayılan "temel ilkeler" doğrultusunda işlemlerini yaptıklarını, bulgu konusunun, Fen İşleri Müdürlüğü ile paylaşıldığını, kamu ihale mevzuatının genel sisteminden kaynaklı orantısız birim teklifler ile karşılaşmamak amacıyla proje ve mahal listelerinin daha hassas hazırlanması, uygulamalarda da bu konuya dikkat edilmesi konusunda azami hassasiyetin gösterileceğini belirtmiştir.

4.4. Araç kiralama ihalesinin yaklaşık maliyetinin ve teknik şartnamesinin mevzuata uygun olmaması

... Belediyenin ana araç kiralama ihalesinin incelenmesi sırasında teknik şartnamede genel bir model yılı belirlenmeden binek araçlar için en az 2008 model, hafif ticari araçlar için en az 2009 model, çift kabin kamyonet için en az 2011 model belirlenmesinin nedeni anlaşılamamıştır.

Belediyeler tarafından yapılan ana ulaşım ihalelerinde 0-2 yaş yada 0-3 yaş gibi rakamlar belirlenerek ihale katılımcıları arasında rekabeti artırıcı genel süreler belirlenmektedir. Ancak burada her grup araç için ayrı model yılları belirlenmesinin rekabeti önleyici ve tarafsızlığı zedeleyici bir etkisinin olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca yaklaşık maliyet tutarı belirlenirken araçların model yılı bedelleri yerine 2014 modellerinin değerleri üzerinden rakamlar alınmış ve yaklaşık maliyet oldukça yüksek oluşmuştur. Amortisman ömürleri sona ermiş ya da sona yaklaşmış araçların neden son model araç değerleri üzerinden fiyatlarının belirlendiği anlaşılamamıştır.

Kamu idaresi cevabı

İlgili Müdürlüklere konu ile ilgili gereken hassasiyetin gösterilmesi konusunda bilgilendirme yazısı yazılmıştır.

Sonuç olarak

Kurum bulguyu kabul etmiştir. 2015 yılı denetiminde uygulamanın işlerliği izlenecektir.

4.5. Yaklaşık maliyetin doğru ve güvenilir olarak belirlenmemesi

... tarafından yapılan mal ve hizmet alımı işlerinde, yaklaşık maliyetin doğru ve güvenilir olarak belirlenmediği düşünülmektedir.

...tarafından yapılan alımların çoğunda yaklaşık maliyetler üç firmadan teklif alma yöntemi ile belirlendiği, çoğunlukla bu firmalardan birinin ihaleyi alan firma olduğu, hatta ihaleye tek teklifin bu firma tarafından verildiği görülmüştür.

Örneğin, birçok özelliği içinde bulunduran yaklaşık ...TL tutarlı bir otobüs alımı ihalesinde, üç firmadan teklif alınmıştır. Yaklaşık maliyet teklifi alınan firmaların otobüs üretimi ya da satışı yapan firmalar ile hiçbir bağlantılarının olmadığı görülmüştür. İşin teknik şartnamesi incelendiğinde ve ülkemizde otobüs satan marka, firma ve bayiler bilindiği halde neden o firmalardan teklif alınmadığı ve bu iş ile alakasız diğer birçok ihalelere de teklif veren firmalardan teklif alındığı anlaşılamamıştır.

....tarafından yapılan büyük çaplı bir araç kiralama ihalesinde yaklaşık maliyetin belirlenmesi için yine üç firmadan fiyat alınmış, bu üç firmadan ikisi ihaleye de teklif vermiş ve biri ihaleyi almıştır. Yaklaşık maliyet belirlenirken bir önceki ihalenin hiç dikkate alınmadığı ve üç firmadan teklif alma yöntemi ile maliyetin oldukça yüksek belirlendiği görülmüştür.

Yukarıda da açıklandığı gibi, yaklaşık maliyetin gizliliği ile sağlıklı ve gerçekçi belirlenmesi koşulları gerçekleşmediği için ihalede rekabet, saydamlık, eşit muamele ve güvenilirlik ilkelerinin sağlanamadığı ve bu uygulamanın kamu kaynağının verimli kullanılmasına da engel olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabı

Bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda 2015 yılından itibaren yaklaşık maliyet tespit işleri daha da geliştirilerek değişik firmalar ile yelpaze genişletilmiş ayrıca fiyatlar tek tek incelenip, yüksek olan fiyatlar piyasada araştırılarak düzeltilmiştir.

Sonuç olarak

İdare cevabında bulgumuza katıldığını belirtmiş, yaklaşık maliyet tespit işlerinin daha da geliştirilerek değişik firmalar ile yelpazenin genişletildiğini belirtmiştir.

4.6. Personel hizmet alımlarında yaklaşık maliyetin yanlış belirlenmesi

Kurumun ...TL sözleşme bedelli "Genel Müdürlüğümüze Bağlı ...Bardaklama Tesisinde Yapılmak Üzere Su Bardaklama Hizmet Alımı" ihalesinde yaklaşık maliyetin piyasadaki üç firmadan alınan tekliflerin ortalaması alınarak belirlendiği görülmüştür. Oysa işin konusu bütün malzeme ve makinaların ...Kİ tarafından karşılanması şartıyla yılda 70.000.000 adet su bardaklama yapılması işidir. Söz konusu işin yapılması ile ilgili gerek 24.09.2014 tarihli yönetim kurulu kararında gerekse düzenlenen işin şartnamesinde personele dayalı hizmet alımı olduğu anlaşılmaktadır.

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları ister teklif birim fiyatlı ihaleler olsun isterse götürü teklifle yapılan ihaleler olsun bütüt asgari ücrete dayalı olarak belirlenmesi gerekir. Asgari ücrete dayalı işçilik maliyetleri belirlenmesi için de ne kadar işçi çalıştırılacağı ve asgari ücret esas alınarak ne kadar ücret ödeneceği belirlenip idari şartnameye konulur. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 10. maddesinde personel çalıştırılmasına dayalı ihalelerde yaklaşık maliyetin nasıl tespit edileceği ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Bahse konu ihalede esas alınan 70.000.000 adet su bardaklanmasıdır. Bu bardaklama işinde kaç işçi çalışacağı, çalışan işçilerin ücretleri ne kadar olacağı hususu belirlenerek idari şartnameye konulup kontrolünün yapılmadığı gibi, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımının yaklaşık maliyetinin piyasadaki teklif alınarak belirlenmesi yönteminde, çalışan işçi sayısı ve ücretleri belli olmadığından kurum açısından maliyetin uygun olup olmadığı da ölçülememektedir.

Kamu idaresi cevabı

Bulguda bahsedilen hususlarla ilgili olarak Genel Müdürlüğümüze bağlı bardaklama tesisinde yapılmak üzere su bardaklama hizmeti ihalesi ...adet suyun bardaklanmasını kapsamaktadır. İşin süresi 365 gün olup, günde ortalama 192.307 adet suyun bardaklanması tasnif kontrolü, kolilenmesi, bantlanması ve istiflenmesi işini kapsamaktadır. Suyun kullanma ve tüketiminin gerçekleştirilmesinde belirleyici öğenin, suyun son kullanma tarihi olacağı hususu dikkate alınmış, yine mevsimsel olarak tüketim miktarlarının değişkenlik gösterebileceği, kış aylarında 10-15 işçi ile yapılan işin yaz aylarında talep arttığından dolayı 45-50 personele çıkacağı ve 3 vardiyaya döneceği düşünülmüş dolayısıyla kaç işçi çalıştırılacağı tespit edilememiştir. İşin doğası gereği bu yüzden götürü bedel üzerinden ihalesi yapılmıştır. Buradaki amaç istenilen sürede talep edilen sayıda suyun yetiştirilebilmesi firmanın kaç eleman ve ne kadar araç gereç kullanacağını kendi tespit etmesidir. Bir bardak suyun bardaklama

maliyeti 0,029 TL yaklaşık 3 Krş'a gelmektedir. Bundan sonraki yapılacak ihalelerde bu hususlar göz önüne alınacak ve teknik şartnameler ona göre hazırlanacaktır.

Sonuç olarak

İdare cevabında bundan sonra yapılacak ihalelerde şartnamede gerekli düzeltmenin yapılacağını belirterek günde ortalama 192.307 adet suyun bardaklanıp kolilendiğini, kış aylarında 10-15 işçi çalışırken yaz aylarında 45-50 işçinin çalıştığını, bazen talebin artması durumunda daha fazla işçi çalıştırılmasına da gerek duyulabildiğini, çalışacak işçi sayısının belirlenmesinin zor olması nedeniyle götürü bedelle ihaleye çıkıldığını belirtmektedir. Günlük ortalama bardaklanacak su adedi bilinmektedir. Kış aylarında ve yaz aylarında ihtiyaca göre ne kadar personel çalışılacağı da daha önceki yıldan tahmin edilebilmektedir. Hatta mevcut makina sayısı sabit olduğundan bir makinada vardiya da düşünülerek çalışacak işçi sayısını tahmin etmek zor değildir. Kaldı ki tahmin edilenden fazla işçi çalıştırılması gerektiğinde ihalenin birim fiyatla yapılması durumunda %20'ye kadar iş artışı ya da eksilişi yapılması da mümkündür. Dolayısıyla ne kadar işçi çalışacağına bilinmemesi nedeniyle götürü bedelle ihaleye çıkıldığının belirtilmesi geçerli bir sebep olarak görülmemektedir.

Bulguda vurguladığımız yönetim kurulundan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak onay alınması ve şartnamede de bunun açıkça belirtilmesine rağmen yıllık 70.000.000 adet su bardaklanması işi için piyasadan teklif alınarak yaklaşık maliyetin belirlenmesi nedeniyle kamu kaynağının verimli kullanılmadığı hususunda herhangi bir açıklamada da bulunmamışlardır.

4.7. Yaklaşık maliyetin tespitinde aşırı sapma gösteren tekliflerin değerlendirmeye alınması

Yaklaşık maliyetin belirlenmesinde aşırı sapma gösteren tekliflerin ortalamaya dâhil edildiği tespit edilmiştir. Mal, hizmet ve yapım ihalelerine ilişkin uygulama yönetmeliklerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesinde aşırı sapma gösteren tekliflerin ortalamaya dâhil edilmemesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

İhalelerde daha sağlıklı yaklaşık maliyet belirlenmesi için istenen özellikleri taşımayan veya gerçek piyasa rayıçlerini yansıtmadığı düşünülen fiyat bildirimleri ve proforma faturaların değerlendirmeye alınmaması ve buna ilişkin gerekçelerin yaklaşık maliyet hesap cetvelinde gösterilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabı

Bakanlığımızca gerçekleştirilecek olan mal, hizmet ve yapım işlerinin yaklaşık maliyetin belirlenmesinde aşırı sapma ve piyasa fiyatlarını yansıtmayan teklifler değerlendirmeye alınmayacak olup tüm harcama birimlerine bu hususları içeren talimat yayımlanacaktır.

Sonuç olarak

Cevapta, yaklaşık maliyetin tespitinde aşırı sapma ve piyasa fiyatlarını yansıtmayan tekliflerin değerlendirmeye alınmayacağı ve tüm harcama birimlerine bu hususları içeren talimat yayımlanacağı belirtilmiş olup, bulgumuzda yer alan husus kabul edilmiştir.

4.8. Hizmet ihalelerinde kar oranının devamlı % 20 belirlenmesi

4734 sayılı Kanunun 5, 9 ve 61 inci maddeleri gereğince yaklaşık maliyetin ihale gününe kadar gizlenmesi gerektiği, özellikle personel istihdamına ilişkin ihalelerde kar haddi dışında yaklaşık maliyetin içindeki bileşenlerin yönetmelikte kesin sınırlarla belirlendiği, bu nedenle yaklaşık maliyetin gizliliğini büyük ölçüde yüklenici kar haddi oranı belirlediği, sürekli olarak her seferinde kar haddinin aynı (değişmeyen) değer üzerinden belirlenmesi ise yaklaşık maliyetin isteklilerce kolaylıkla

bilinmesini sağlayabildiği, bu durumun Kanundaki yaklaşık maliyetin gizliliğine ilişkin kuralın uygulanmasını fiilen imkânsız hale getirdiği tespit edilmiştir..

Özellikle bölge müdürlüklerince güvenlik ve temizlik hizmet ihaleleri kapsamında yaklaşık maliyet belirlenirken, her seferinde % 20 (sabit) kar oranı öngörülmesi yaklaşık maliyetin isteklilerce kolaylıkla bilinebilmesine yol açabildiği, bu nedenle genel olarak hizmet ihalesinde kar haddinin her ihalede farklı olacak şekilde ve küsuratlı belirlenmesi yoluna gidilmesi gerektiği ve bu çerçevede ihale ilkelerine uygun ve sağlıklı bir ihale sürecinin sağlanması için ihale aşaması ve ihalenin uygulama sürecinde yasal ve düzenleyici hükümlere azami derecede dikkat edilmesi ve uyulması gerektiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabı

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği gereğince yaklaşık maliyet hesaplanırken KDV hariç olarak belirlenmekte, işin niteliği dikkate alınarak % 20 oranını geçmemek üzere yüklenici kârı eklenmektedir. Bu itibarla yaklaşık maliyet gizliliğine ilişkin kuralın uygulanması için kar oranının her seferinde %20 olarak belirlenmemesi, bu oranın idare tarafından %20 oranını geçmemek üzere farklı olarak da belirlenebileceği hususu tüm harcama birimlerine talimatlandırılacaktır.

Sonuç olarak

Cevapta, yaklaşık maliyetin gizliliğine ilişkin kuralın uygulanması için kar oranının her seferinde %20 olarak belirlenmemesi, bu oranın idare tarafından %20 oranını geçmemek üzere farklı oranlarda da belirlenebileceği hususunun tüm harcama birimlerinin talimatlandırılacağı belirtilerek, bulgumuzda yer alan husus idarece de kabul edilmiştir.

4.9. Hizmet ihalelerinde yaklaşık maliyetin belirlenmesinde önceki yıllardaki fiyatların dikkate alınmaması

Özellikle bölge müdürlüklerinin yaptıkları araç kiralama ve servis ihalelerinde yaklaşık maliyet büyük ölçüde ilgili yılda piyasada faaliyet gösteren firmalardan teklif alınmak suretiyle belirlendiği, bu durumda yaklaşık maliyetin sadece piyasadaki ilgili firma teklifleri ile oluşturulduğu, bununla birlikte bir önceki yılın ilgili idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilen benzer ihalelerde oluşan sözleşme fiyatlarının ortalamaya katılmadığı tespit edilmiştir.

Oysa Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 8 inci maddesi gereğince bu tür hizmet ihalelerinde yaklaşık maliyeti belirlenirken daha önceki yıllarda ihaleyi yapan idare veya diğer idarelerce gerçekleştirilmiş aynı veya benzer işlerdeki fiyatların da güncelleyerek ortalamaya katılmasının daha sağlıklı bir yaklaşık maliyet için gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabı

Bakanlığımızca yapılacak hizmet ihalelerinde, yaklaşık maliyetin belirlenmesinde önceki yıllardaki fiyatların da dikkate alınarak ilgili mevzuat çerçevesinde işlem gerçekleştirilmesi için talimat yazılacaktır.

Sonuç olarak

Cevapta, hizmet alımı ihalelerine ilişkin yaklaşık maliyetin belirlenmesinde önceki yıllardaki sözleşmeye yansıyan fiyatların da dikkate alınarak mevzuat çerçevesinde işlem gerçekleştirileceği belirtilerek, bulgumuzda yer alan husus idarece de kabul edilmiştir.

4.10. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde yaklaşık maliyetin ihale dokümanına uygun olarak hazırlanmaması

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 78.1 inci maddesinde; *"Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları; ağırlıklı olarak personel çalıştırılmasına dayanan, çalıştırılacak personel sayısının belirlendiği*

ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı hizmetlerdir.” şeklinde tanımlanmıştır. Bu hizmet alımlarının Kanunda belirtilen haller hariç olmak üzere açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulü ile gördürülmesi gerekmektedir.

Malumdur ki, bir ihale sürecinin en önemli aşamalarından birisi de, yaklaşık maliyetin hazırlanmasıdır. Yaklaşık maliyet özellikle de tekliflerin değerlendirilmesi ve ihalenin sonuçlandırılmasında hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda, yaklaşık maliyetin doğru ve gerçekçi bir biçimde hazırlanması Kamu İhale Kanunu'nun 9 uncu maddesinin amir hükmüdür. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde yaklaşık maliyetin nasıl hazırlanması gerektiği hususu, Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bu fıkra da aynen;

“Hizmetin gerçekleştirilmesi için gerekli olan iş kalemlerine veya iş gruplarına ilişkin miktarların tespit edilen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutarların toplanması ile elde edilen genel toplam tutar, sözleşme giderleri ve genel giderler ile KDV hariç olarak belirlenir. Bulunan bu tutara işin niteliği dikkate alınarak % 20 oranını geçmemek üzere yüklenici kârı eklenir. Bu tutar, kâr hariç belirlenen genel toplam tutar üzerinden hesaplanan sözleşme giderleri ve genel giderler ile toplanarak yaklaşık maliyet hesaplanır.

Buna ilişkin hesap cetveli hazırlayanlarca imzalandıktan sonra, ihale onay belgesinin ekine konularak ihale yetkilisine sunulur. (Ek 16/7/2011- 27996 R.G./1. md.) Yüklenici için öngörülen kar tutarının bu cetvelde gösterilmesi zorunludur.” denilmektedir.

Sağlık Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın 2010/43 sayılı Genelgesinde, yukarıda yer alan madde hükmündeki düzenleme dikkate alınarak personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerindeki kar oranı %5'i aşmayacak şekilde belirlenmiştir. Dolayısıyla sağlık tesislerince bu ihaleler için yaklaşık maliyet hesaplanırken kar oranı % 5 oranını aşmamak üzere hesaplama yapılacaktır.

Yukarıda belirtilen madde hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde yaklaşık maliyetin; yüklenici karının % 5 oranını aşmamak üzere ve sözleşme ve genel giderler hariç toplam maliyet kalemleri üzerinden hesaplanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Yukarıdaki düzenlemelerin yanı sıra yaklaşık maliyetin hesabında dikkate alınması gereken diğer bir husus da, ihale dokümanına konulan hükümlerdir. Genellikle idari şartnamelere bazı durumlarda ise teknik şartnamelere konan hükümlerin yaklaşık maliyetin hazırlanmasında büyük önemi bulunmaktadır. Çünkü yaklaşık maliyet, ihale dokümanında yer alan düzenlemeler çerçevesinde hazırlanıp hesaplanmakta, ihale komisyonları da değerlendirmelerini buna göre yapmaktadırlar. Örneğin idari şartnamenin teklif fiyata dâhil masraflar maddesinde, ihale konusu iş kapsamında istihdam edilenlere asgari ücret verileceği belirtiliyor ise yaklaşık maliyet hesaplanırken KİK işçilik modülünde asgari ücretin esas alınması veya brüt olarak belli bir tutarda yemek bedelinin ödeneceği öngörülmüşse yine modülde bu tutarın girilerek hesaplanmasının yapılması gerekmektedir. Aksi durum yaklaşık maliyet tutarının ya olması gerekenden düşük veya yüksek olarak belirlenmesine sebep olacak, bu durum ise ihale komisyonlarının sağlıklı bir değerlendirme yapmasına imkân vermeyecektir.

Hal böyle iken, farklı illerdeki sağlık tesislerinde yürütülen yerinde denetim incelemelerinde;

- İhale konusu iş kapsamında istihdam edilen işçilere asgari ücret verileceği öngörülmesine rağmen asgari ücretin % 10 artırımlı tutarı esas alınarak yaklaşık maliyetin hesaplandığı,

- Yol bedelinin 22 gün verileceği belirtilmesine karşın yaklaşık maliyet hesabının 26 gün üzerinden gerçekleştirildiği,

- Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde yüklenici karının % 5 oranı geçmemek üzere hesaplanması gerekirken bu oranın üzerinde (%6,5) yüklenici karı verilmek suretiyle yaklaşık maliyetin hesaplandığı, tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında

Hizmet Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 9 uncu maddesine göre, hizmet alımlarının yaklaşık maliyet tespitinde %20 oranını geçmemek üzere idarelerce kar oranı belirlenebileceği, %20 oranını geçmemek şartıyla kar oranı belirlemede idarelere takdir hakkı verilmesine rağmen, Kuruma bağlı sağlık tesislerinde bu oranın Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde %5 ile sınırlandırıldığı, Kurum sağlık tesislerinin yapmış olduğu ihalelerde ortalama kar oranının 2013 yılı için %2,18 olarak gerçekleştiği, ancak bazı sağlık tesislerinde gerçekleştiği anlaşılan %6,5 yüklenici karı ile ilgili olarak sağlık tesislerinin tekrar uyarılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak

İhalelerde açıklık ve saydamlığın, eşit muamelenin sağlanabilmesi ve uygun şartlarda ihtiyaçların karşılanması amacıyla;

- Sağlık Bakanlığı tarafından %5 olarak belirlenen yüklenici karının, yaklaşık maliyet dikkate alınmasının sağlanması,
 - Yaklaşık maliyet hesabı gibi gizli kalması gereken ihale süreçlerinde, sorumluluk verilecek personelin, 657 sayılı Kanununda öngörülen istihdam usullerine göre belirlenmesi,
 - Yaklaşık maliyetin tespitinde Kamu İhale Genel Tebliğinde yer verilen usullere riayet edilmesi,
 - İhale Komisyonlarının, 4734 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen usullere eksiksiz riayet edilerek (imzalanması dahil) oluşturulması,
 - Hazinece sağlanan özürlü istihdamına ilişkin teşvik tutarlarının Kamu İhale Genel Tebliğinde öngörülen hükümlere uygun olarak, ilgililere yapılacak olan hak edişlerden kesilmesi,
 - Sağlık tesislerince süreklilik arzeden hizmetlerin, temel ihale usulleriyle alınması,
 - Hizmet alımlarında "kısa vadeli sigorta kolları prim oranı" na ihale dokümanında yer verilirken, ilgili iş kolundaki kanunen belirlenen prim oranına uyulması hususunda titizlik gösterilmesi,
 - İhalelerde sözleşme kapsamına girmeyen işlemlerle ilgili ödemede bulunulmaması, bu amaçla sözleşmelere ilave hükümler getirilerek, hatalı uygulamanın önlenmesi,
- Gerekir.

4.11. Satın alma, tahakkuk, faturalandırma ve yaklaşık maliyet hazırlama birimleri gibi önemli birimlerde taşeron firma elemanlarının istihdam edilmesi

Sağlık tesislerince sıklıkla gerçekleştirilen ihalelerden birisi de, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleridir. Bu hizmet alım ihaleleri ise 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Anılan Kanunda hizmet;" Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri" olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki tanım kapsamında değerlendirilen ve sağlık tesislerinin görev alanına giren hizmetlerin yürütülmesi için yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinde, malum olduğu üzere, ağırlıklı olarak personel hizmeti alınmaktadır. Bu personellerin istihdam alanları ihale

konusu işin türüne göre değişmekle birlikte, asıl olan söz konusu personellerin Kanunların izin verdiği sınırlar dâhilindeki istihdam alanlarında çalıştırılmasıdır. Dolayısıyla memur veya diğer kamu görevlileri tarafından yürütülmesi gereken asli kamu hizmetlerinin firma elemanları tarafından yürütülmesinin mevzuata uygun düşmeyeceği açıktır.

Nitekim yukarıda bahsi geçen hususa ilişkin düzenleme, 1982 Anayasası'nın 128 inci maddesinde; *"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür."* ifadesiyle yer almaktadır. Söz konusu hüküm uyarınca kamu hizmetlerinin yerine getirilmesi için sadece memurlar değil diğer kamu görevlileri kapsamındaki personel de istihdam edilebilecektir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4 üncü maddesi uyarınca; kamu hizmetleri memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle görülür. Anılan maddede kamu hizmetlerinin kimler tarafından yerine getirileceği tek tek sayılmış olup, bunlar dışında herhangi bir istihdam türü belirtilmemiştir.

Yukarıda da açıklandığı üzere Devletin, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülebilecektir. Bu açıdan bakıldığında kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerin

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında hizmet alımı yoluyla istihdam edilen personele gördürülmesi, Anayasa'nın ve 657 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Ayrıca görevlendirilen firma personelinin devlet memurları ile ilgili disiplin hükümlerine tabi olmaması nedeniyle disiplin soruşturması yapılmasını gerektiren iş ve işlemlerinden dolayı haklarında uygulanabilecek herhangi bir disiplin hükmü de bulunmamaktadır. Bu bağlamda ilgililer hakkında sadece İş Kanunu, Borçlar Kanunu, Ceza Kanunu gibi kanun hükümlerine aykırılık olması durumunda işlem yapılabilecektir.

Hal böyle iken, yerinde denetim faaliyetleri kapsamında yürütülen incelemelerde, sağlık tesislerinin ekseriyetinde satın alma, tahakkuk, faturalandırma ve yaklaşık maliyet hazırlama birimi gibi kamu hizmetleri açısından kritik sayılabilecek birimlerde firma elamanlarının istihdam edildiği tespit edilmiştir.. Bazı sağlık tesislerindeki insan kaynağı alanındaki sıkıntılar göz önüne alındığında, en azından bu birimlerdeki firma personellerinin mutlaka bir kamu görevlisinin gözetim ve denetimi altında çalıştırılması büyük önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabı

Bazı sağlık tesislerindeki insan kaynağı alanındaki sıkıntılar göz önüne alındığında, en azından bu birimlerdeki firma personellerinin mutlaka bir kamu görevlisinin gözetim ve denetimi altında çalıştırılmasının büyük önem arz etmekte olduğu, hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerin hizmet alımının konusu dışında ve mali işlemlerde çalıştırılmamasına yönelik uyarıcı yazılarına rağmen Sayıştay Başkanlığı'nın tespitleri doğrultusunda sağlık tesislerinin tekrar uyarılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak

İhalelerde açıklık ve saydamlığın, eşit muamelenin sağlanabilmesi ve uygun şartlarda ihtiyaçların karşılanması amacıyla;

- Sağlık Bakanlığı tarafından %5 olarak belirlenen yüklenici karının, yaklaşık maliyet dikkate alınmasının sağlanması,
- Yaklaşık maliyet hesabı gibi gizli kalması gereken ihale süreçlerinde, sorumluluk verilecek personelin, 657 sayılı Kanununda öngörülen istihdam usullerine göre belirlenmesi,
- Yaklaşık maliyetin tespitinde Kamu İhale Genel Tebliğinde yer verilen usullere riayet edilmesi,

- İhale Komisyonlarının, 4734 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinde belirtilen usullere eksiksiz riayet edilerek (imzalanması dahil) oluşturulması,
- Hazinece sağlanan özürlü istihdamına ilişkin teşvik tutarlarının Kamu İhale Genel Tebliğinde öngörülen hükümlere uygun olarak, ilgililere yapılacak olan hak edişlerden kesilmesi,
- Sağlık tesislerince süreklilik arzeden hizmetlerin, temel ihale usulleriyle alınması,
- Hizmet alımlarında “kısa vadeli sigorta kolları prim oranı” na ihale dokümanında yer verilirken, ilgili iş kolundaki kanunen belirlenen prim oranına uyulması hususunda titizlik gösterilmesi,
- İhalelerde sözleşme kapsamına girmeyen işlemlerle ilgili ödemede bulunulmaması, bu amaçla sözleşmelere ilave hükümler getirilerek, hatalı uygulamanın önlenmesi,

Gerekir.